

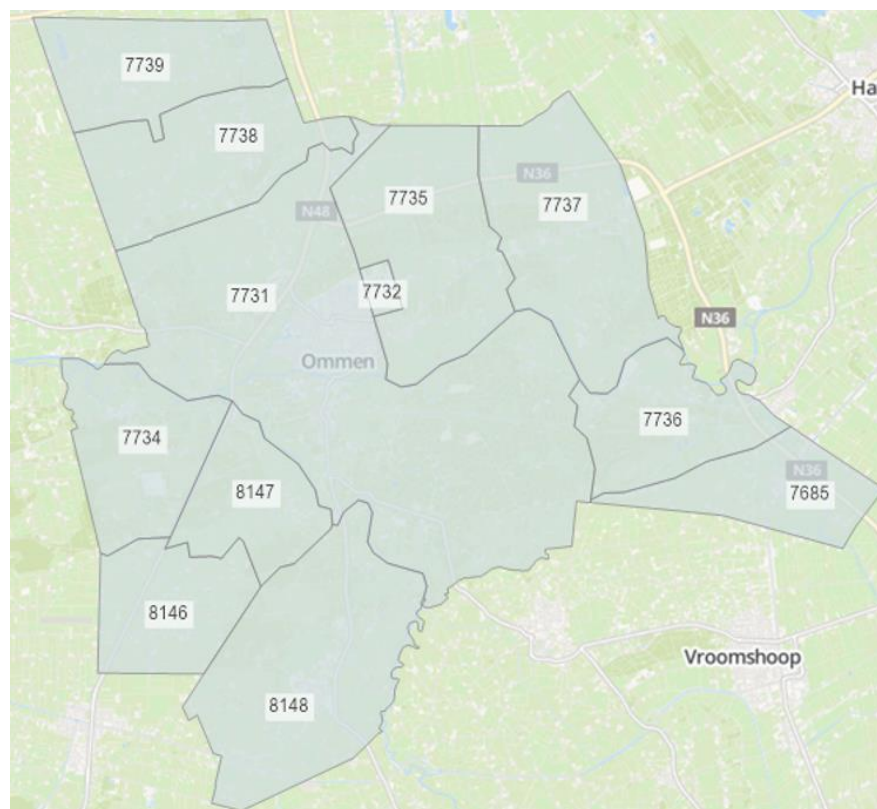

IJsselland

ProScoop

Gebiedsanalyse Ommen

Postcodes 7731, 7732, 7735, 7737, 7738

Datum: 16 maart 2020

Hoe kunt u navigeren door deze rapportage?

In de digitale versie van de rapportage kunt u gemakkelijk navigeren tussen de verschillende onderdelen. Op de volgende pagina vindt u een keuzeschermd met de verschillende onderwerpen die in de rapportage zijn beschreven. Klik met uw muis op het onderdeel van uw voorkeur, om de gegevens voor het betreffende thema in te zien. Binnen een thema kunt u met onderstaande toetsen navigeren:

u gaat naar de vorige of volgende pagina van het thema.

u keert terug naar het keuzeschermd met de verschillende onderwerpen.

Onderwerpen

Inleiding

Voor de O&I gelden voor het project 'samenwerken in de wijk' heeft Proscop een gebiedsanalyse uitgevoerd. Hierbij hebben we eerst gekeken hoe de wijken ten opzichte van elkaar scoren (zie pagina 20). De wijken die het meest positief en negatief scoren, hebben we meegenomen in dit rapport en zullen met elkaar vergeleken worden. Het gaat dan om de postcodes 7731, 7732, 7735, 7737 en 7738.

Het belang van een gebiedsanalyse

Een gebiedsanalyse geeft inzicht in de sociale en gezondheidssituatie van de inwoners in een regio. Dit inzicht helpt om goed onderbouwde keuzes te maken voor projecten of programma's. Bijvoorbeeld om in te zetten op een bepaalde doelgroep of een bepaald knelpunt dat naar voren komt uit de analyse. Een gebiedsanalyse biedt daarmee een basis om samen in gesprek te gaan en te kijken waar de prioriteiten voor de regio liggen.

Data • Dialoog • Doen

Onderdelen van de gebiedsanalyse

Een gebiedsanalyse omvat een cyclisch proces bestaande uit de onderdelen: data, dialoog en doen.

- **Data:** het verzamelen van informatie om inzicht te krijgen in (wat er speelt in) de praktijkpopulatie en de wijk
 - Kwantitatief door middel van informatie uit openbare en besloten databronnen
 - Kwalitatief door middel van interviews met verschillende betrokkenen (multidisciplinair)
- **Dialoog:** op basis van de inzichten uit de wijkanalyse worden tijdens een bijeenkomst (met bijvoorbeeld huisartsen, wijkverpleegkundigen, welzijn, gemeente en inwoners van de wijk) samen prioriteiten gesteld en keuzes gemaakt.
- **Doen:** op basis van de prioriteiten voor de wijk worden keuzes maken voor effectieve en efficiënte interventies, welke worden uitgewerkt in een wijkplan en vervolgens worden uitgevoerd.

In dit geanonimiseerde rapport worden alleen de resultaten van de kwantitatieve data-analyse gepresenteerd.

Positieve Gezondheid

De resultaten van deze gebiedsanalyse worden gepresenteerd aan de hand van de dimensies van het concept Positieve Gezondheid.

Positieve gezondheid biedt een brede kijk op gezondheid. Het uitgangspunt is daarbij niet de afwezigheid van ziekten en beperkingen, maar het vermogen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan en zo veel mogelijk eigen regie te voeren (bron: Institute for Positive Health). Het concept positieve gezondheid omvat een zestal dimensies:

- Lichaamsfuncties – Ik voel me gezond en fit
- Mentaal welbevinden – Ik voel me vrolijk
- Zingeving – Ik heb vertrouwen in mijn eigen toekomst
- Kwaliteit van leven – Ik geniet van mijn leven
- Meedoen – Ik heb goed contact met andere mensen
- Dagelijks leven – Ik kan goed voor mezelf zorgen

Om het gesprek te voeren over positieve gezondheid ontwikkelde Machteld Huber een gesprekshulpmiddel, ook wel 'het spinnenweb' genoemd.

Op de volgende pagina's worden de gegevens van deze gebiedsanalyse gepresenteerd aan de hand van de zes dimensies van Positieve Gezondheid. Alleen de dimensie 'zingeving' ontbreekt, omdat hierover geen openbare gegevens beschikbaar zijn. Om meer te weten te komen over zingeving kunnen professionals in gesprek gaan met inwoners.

Methode

ROS-Wijkscan

Proscop maakt voor de gebiedsanalyses gebruik van diverse bronnen. Allereerst wordt gebruik gemaakt van de ROS-Wijkscan. Hierin zijn verschillende openbare informatiebronnen gebundeld. In deze gebiedsanalyse is specifiek gebruik gemaakt van informatie van:

- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
- Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP)
- Leefbaarometer 2.0
- NIVEL Zorgregistraties eerste lijn

Andere openbare bronnen

In aanvulling op de ROS-Wijkscan maakt Proscop gebruik van andere openbare bronnen:

- GGD
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
- Regiobeeld van het RIVM
- Waar Staat Je Gemeente
- Stichting Lezen en Schrijven

De gegevens van de Gezondheidsmonitor volwassenen van GGD'en, CBS en RIVM zijn geëxtrapoleerd op basis van de bevolkingssamenstelling van het gebied (leeftijd, geslacht, herkomst, huishoudsamenstelling, opleidingsniveau, inkomen en woningtype).

Uitleg indicatoren

In de bijlage 'uitleg indicatoren wijkanalyse' wordt voor elke indicator beschreven wat de definitie is, van welke bron het afkomstig is en uit welk jaartal de gegevens zijn.

Algemene kenmerken

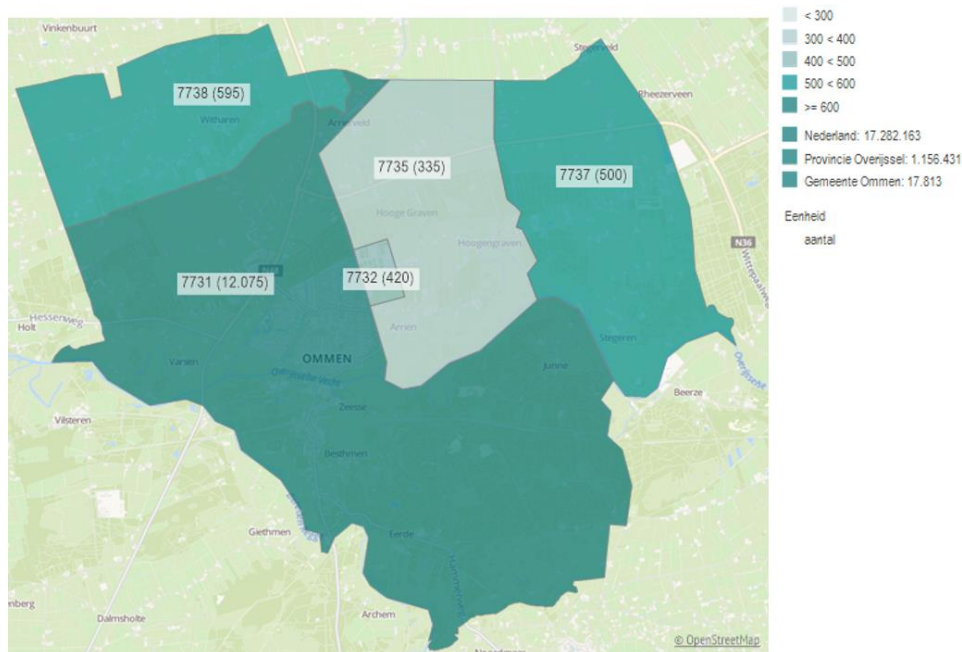
Aantal inwoners

De gemeente Ommen heeft in totaal 17.813 inwoners. In postcode 7731 wonen met 12.075 inwoners de meeste inwoners. In postcode 7735 wonen de minste mensen met 335 inwoners. Daarnaast wonen in postcode 7732 430 inwoners, het oppervlak is daarentegen ook kleiner in vergelijking met de andere postcodegebieden.

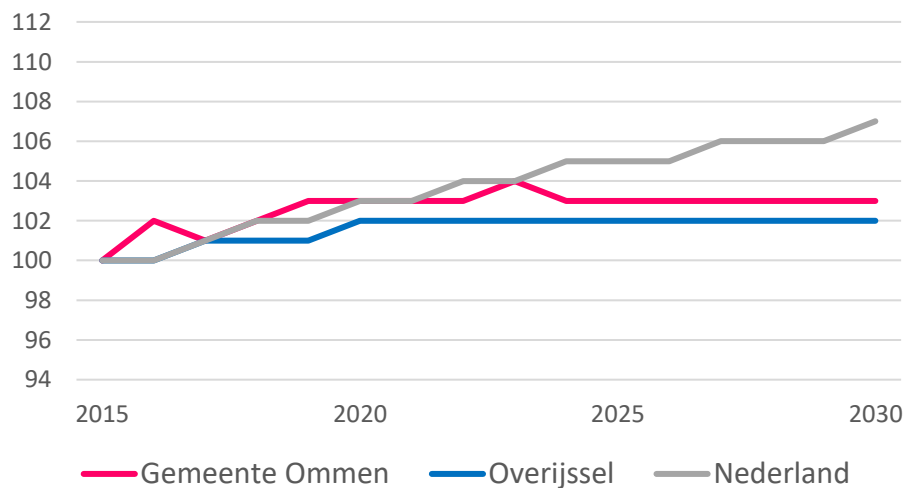
Bevolkingsontwikkeling

De grafiek rechtsonder toont de bevolkingsontwikkeling voor de gemeente Ommen, de provincie Overijssel en Nederland, uitgaande van indexjaar 2015 zodat de cijfers met elkaar kunnen worden vergeleken.

De verwachting is dat de bevolking zowel in de gemeente Ommen als in Overijssel en in Nederland in de komende jaren verder zal toenemen. De verwachte toename voor de gemeente Ommen is 3% in 2030 ten opzichte van 2015.

Aantal inwoners per postcode (2019)

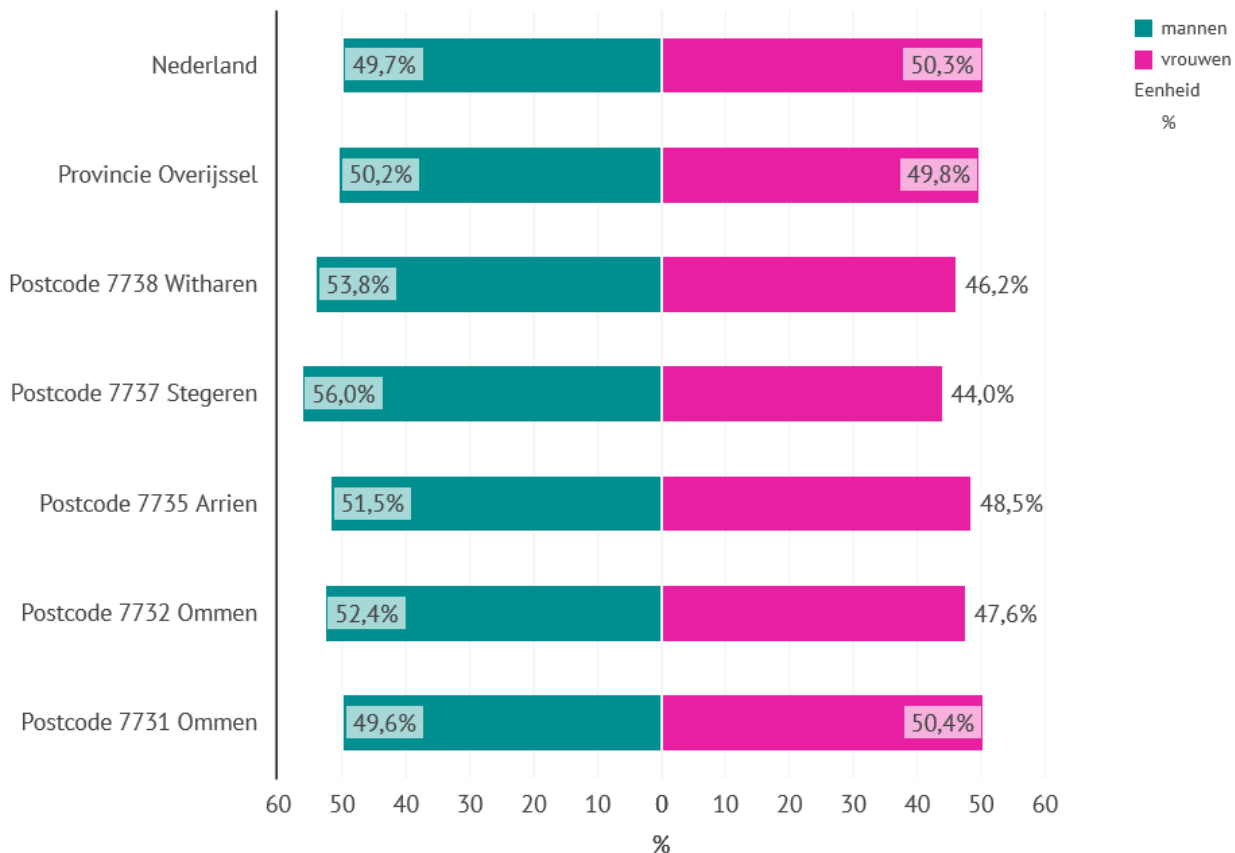

Trend in bevolkingsontwikkeling, uitgaande van indexjaar 2015

Algemene kenmerken

Geslacht

Voor Nederland en de provincie Overijssel is de verhouding mannen en vrouwen ongeveer 50/50. Voor postcode 7731 is dit eveneens zo. Voor de andere postcodegebieden valt op dat hier het percentage mannen hoger ligt dan het percentage vrouwen.

Geslacht (2018)

Algemene kenmerken

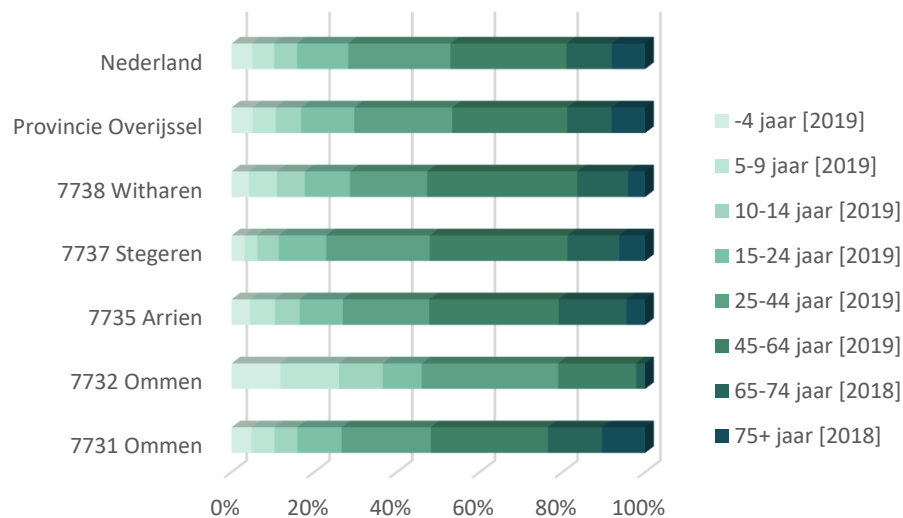
Leeftijdsofbouw

De provincie Overijssel heeft een vergelijkbare leeftijdsopbouw met Nederland. Tussen de vijf verschillende postcodegebieden zijn de verschillen in leeftijdsgroepen klein en, op één na, allen vergelijkbaar met Nederland. Alleen voor Ommen (7732) is het percentage 65-plussers relatief laag (2,2%). Voor inwoners van de gemeente Ommen was de gemiddelde levensverwachting, op basis van een gemiddelde over de jaren 2013-2016, 82,3 jaar. Dit ten opzichte van 81,5 jaar in Nederland.

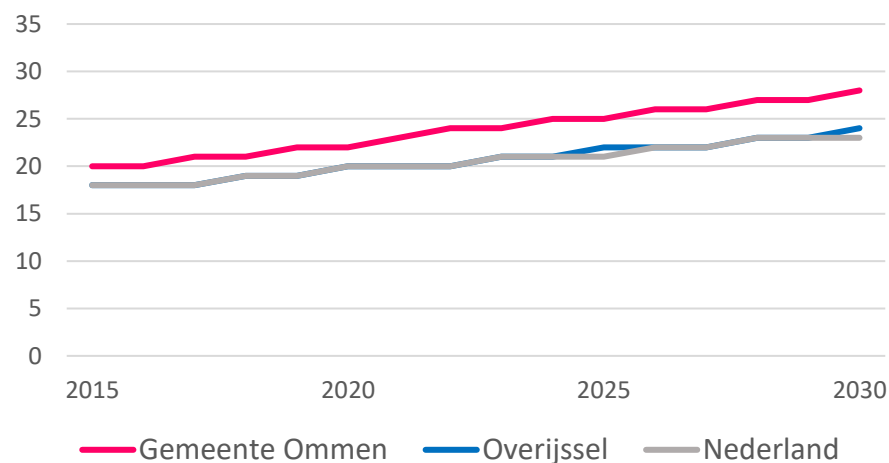
65-plussers

In de figuur rechtsonder is te zien hoe het percentage 65-plussers toeneemt in de toekomst. In 2019 is het percentage 65-plussers in de gemeente Ommen 22%. De verwachting is dat dit percentage in 2030 is gestegen naar 28%.

Op basis van de Tilburg Frailty Indicator (TFI) is in postcode 7731 22,9% van de 65-plussers in 2019 kwetsbaar. Dit is voor de vijf postcodegebieden het hoogste percentage. De postcode met het laagste percentage is 7735 met 13,1%. Ter vergelijking: gemiddeld is in Nederland 22,9% van de 65-plussers kwetsbaar.

Leeftijdsofbouw (2018/2019)

Trend in percentage 65-plussers

Algemene kenmerken

Samenstelling huishoudens

De samenstelling van een huishouden wordt bepaald door het aantal personen dat op een adres staat ingeschreven. Alleenstaand hoeft dus niet te betekenen dat mensen geen partner hebben. In de postcode 7732 wonen de meeste gezinnen met kinderen, zowel samenwonend als eenoudergezinnen (64,3%). Ook wonen daar de minste alleenstaanden (7,1%). Ditzelfde beeld is ook te zien in postcode 7735. De andere drie postcodegebieden zijn vergelijkbaar met Nederland.

Samenstelling van huishoudens (2018)

Algemene kenmerken

Herkomst

In de postcodes 7731, 7732, 7735 en 7738 wonen relatief weinig allochtonen ten opzichte van de gemeente Overijssel en Nederland. In postcode 7735 woont geen enkele niet-westerse allochtoon. In postcode 7737 wonen voor Ommen de meeste allochtonen, 1,9% niet westerse en 15,1% westerse allochtonen.

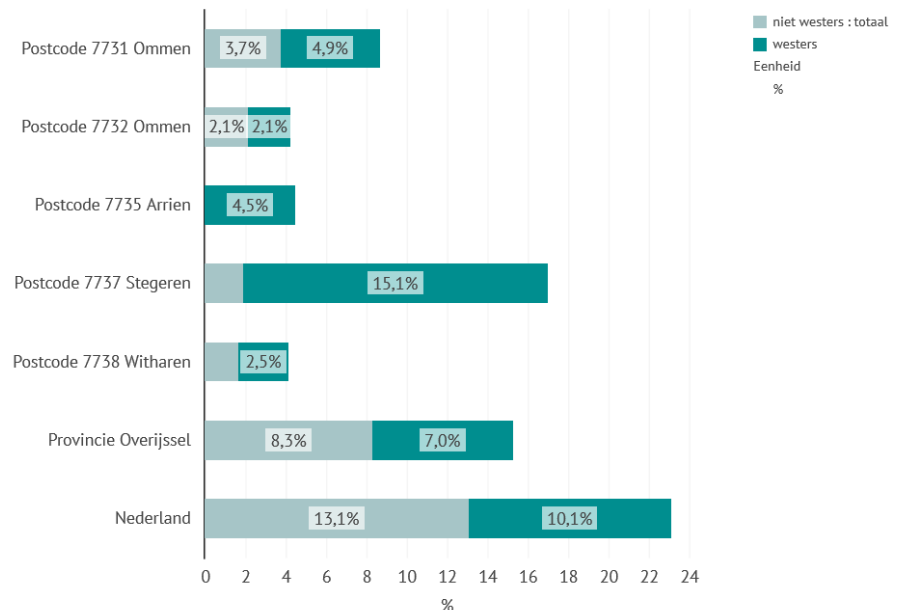
Sociaal economische status

De sociaal economische status van een wijk is afgeleid van een aantal kenmerken van de mensen die er wonen: hun opleiding, inkomen en positie op de arbeidsmarkt.

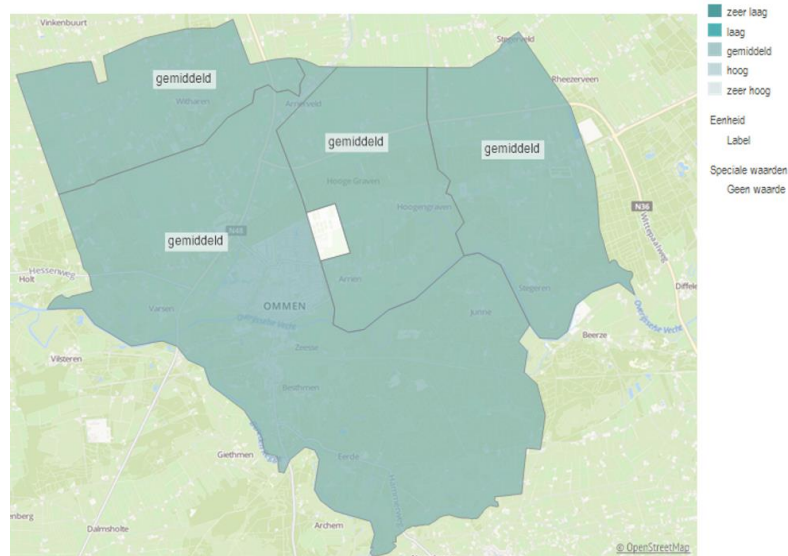
De sociaal economische status (SES) van de postcodes 7731, 7735, 7737 en 7738 is gemiddeld. Voor postcode 7732 zijn geen gegevens over de SES bekend.

Laaggeletterdheid

In de gemeente Ommen is 5 tot 8% van de inwoners laaggeletterd (2013). Het gemiddelde percentage van Nederland is relatief hoger (11 tot 13%).

Herkomst (2018)

Sociaal economische status (2017)

Lichaamsfuncties

Wat betreft lichaamsfuncties zijn de percentages op de verschillende aspecten voor Ommen ongeveer vergelijkbaar en voor Witharen positiever ten opzichte van het Nederlands gemiddelde. In alle gebieden heeft ongeveer 1 op de 2 inwoners overgewicht en ongeveer 1 op de 3 een langdurige ziekte of aandoening.

	Langdurige ziekte of aandoening	Lichamelijke beperkingen	Overgewicht	Obesitas	Wekelijks sporten	Ervaren gezondheid
Ommen	36%	16%	52%	13%	51%	78%
Witharen	28%	9%	49%	11%	45%	85%
Ariën	30%	10%	51%	11%	47%	83%
Stegeren	35%	15%	53%	14%	43%	77%
Gemeente Ommen	34%	14%	51%	13%	50%	79%
Nederland	35%	16%	50%	15%	49%	75%

(Geëxtrapoleerd op basis van de Gezondheidsmonitor volwassenen 2016 van GGD'en, CBS en RIVM)

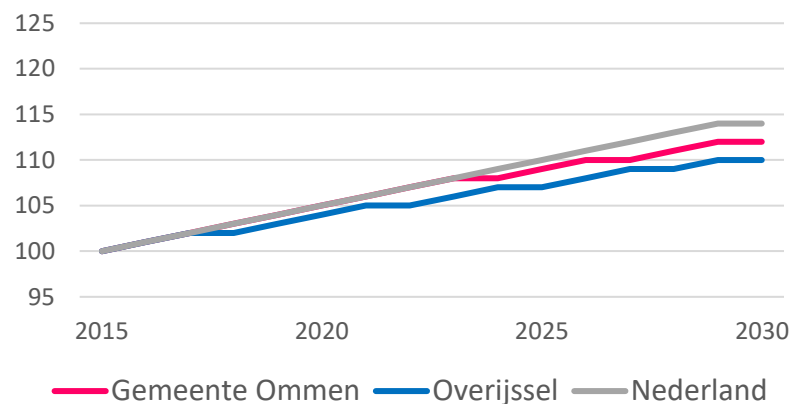
Lichaamsfuncties

Vraag huisarts

De schatting van het gemiddeld aantal huisartsenconsulten (2016) is berekend op basis van gegevens van NIVEL Zorgregistraties eerste lijn (2013). Het gemiddelde van postcode 7731 is 4,4 consulten, voor postcode 7735 is het gemiddeld 4,5, voor postcode 7737 is het gemiddelde 4,1 consulten en voor postcode 7738 is het gemiddelde 3,8 consulten. Ter vergelijking, in de provincie Overijssel en in Nederland is het gemiddeld aantal consulten 4,2. Voor de postcode 7732 zijn geen gegevens bekend.

Trend in huisartscontacten

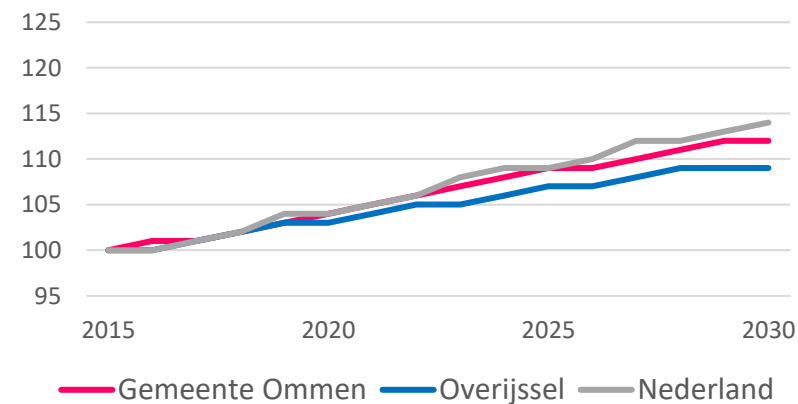
In zowel de gemeente Ommen, de provincie Overijssel als in Nederland wordt een stijging verwacht van het aantal huisartscontacten. De grafiek toont een index met basisjaar 2015 (100%). Bij ongewijzigd beleid wordt op basis van de verwachte demografische ontwikkelingen tussen 2019 en 2030 een toename van 8% verwacht van het aantal huisartscontacten in de gemeente Ommen.

Trend in huisartscontacten; index uitgaande van basisjaar 2015

Trend in SEH-bezoeken

In zowel de gemeente Ommen, de provincie Overijssel als in Nederland wordt eveneens een stijging verwacht van het aantal SEH-bezoeken. De verwachting is dat deze stijging tussen 2019 en 2030 met 9% zal toenemen.

Trend in SEH-bezoeken; index uitgaande van basisjaar 2015

Mentaal welbevinden

Regie over het eigen leven

In de gemeente Ommen is het geschatte percentage mensen dat een matig of hoog gevoel van regie over het eigen leven heeft 91%. Dit percentage is voor Witharen het hoogste met 93% ten opzichte van de andere gebieden.

Risico op angststoornis of depressie

In de gemeente Ommen is het geschatte percentage mensen met een risico op een angststoornis of depressie 41%, dit ligt onder het Nederlands gemiddelde (45%). Voor Ommen is dit percentage 43% en daarmee het hoogste van alle gebieden. Het geschatte percentage mensen dat een hoog risico heeft is in Stegeren met 6% het hoogst.

Emotionele eenzaamheid

Emotionele eenzaamheid wordt gedefinieerd als het ontbreken van een speciale intieme relatie/band, bijvoorbeeld het ontbreken van een partner of hartsvriend(in) (RIVM). In de gemeente Ommen is het geschatte percentage mensen dat emotioneel eenzaam is lager dan het Nederlands gemiddelde. Met als uitschieters Witharen en Arriën met respectievelijk 19 en 18%.

	Regie over eigen leven	Risico op angst of depressie	Hoog risico op angst of depressie	Emotionele eenzaamheid
Ommen	90%	43%	5%	26%
Witharen	93%	36%	4%	19%
Arriën	92%	36%	3%	18%
Stegeren	90%	42%	6%	27%
Gemeente Ommen	91%	41%	5%	25%
Nederland	89%	45%	7%	32%

(Geëxtrapoleerd op basis van de Gezondheidsmonitor volwassenen 2016 van GGD'en, CBS en RIVM)

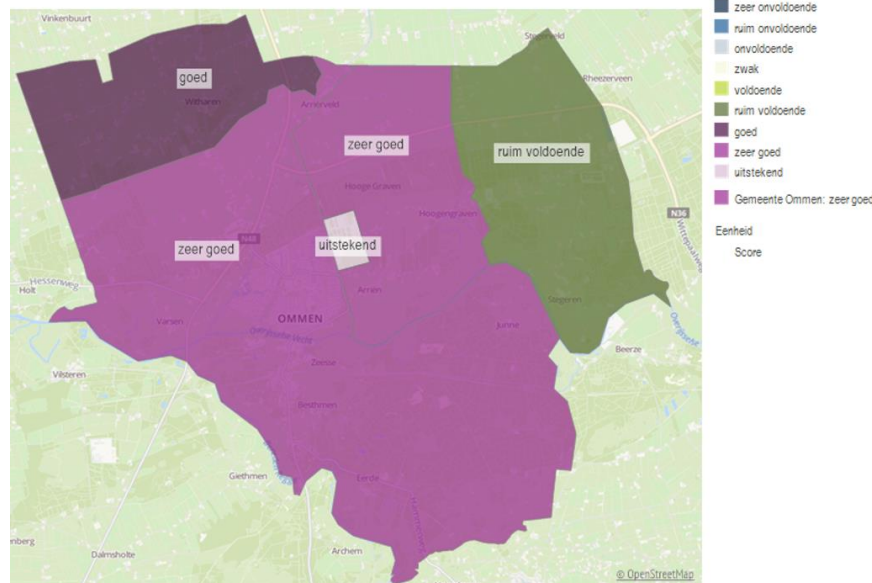
Kwaliteit van leven

Leefbaarheid

Op basis van een honderdtal objectieve indicatoren (binnen de vijf dimensies: woningen, bewoners, voorzieningen, veiligheid en fysieke omgeving) geeft de Leefbaarometer een schatting hoe de Leefbaarheid in een gebied is. Leefbaarheid wordt daarbij gedefinieerd als de mate waarin de leefomgeving aansluit bij de voorwaarden en behoeften die er door de mens aan worden gesteld (Leefbaarometer 2.0).

In postcodes 7732 is de leefbaarheid uitstekend ten opzichte van het Nederlands gemiddelde. In postcodes 7731 en 7735 wordt de leefbaarheid als zeer goed beoordeeld. In 7737 met een ruim voldoende en in 7738 met een goed.

Leefbaarheid (2016)

Moeite met rondkomen

In de gemeente Ommen heeft naar schatting 13% moeite met rondkomen. Dit is lager dan het Nederlands gemiddelde (19%). In Arriën ligt dit percentage het laagst (8%).

	Moeite met rondkomen
Ommen	13%
Witharen	11%
Arriën	8%
Stegeren	19%
Gemeente Ommen	13%
Nederland	19%

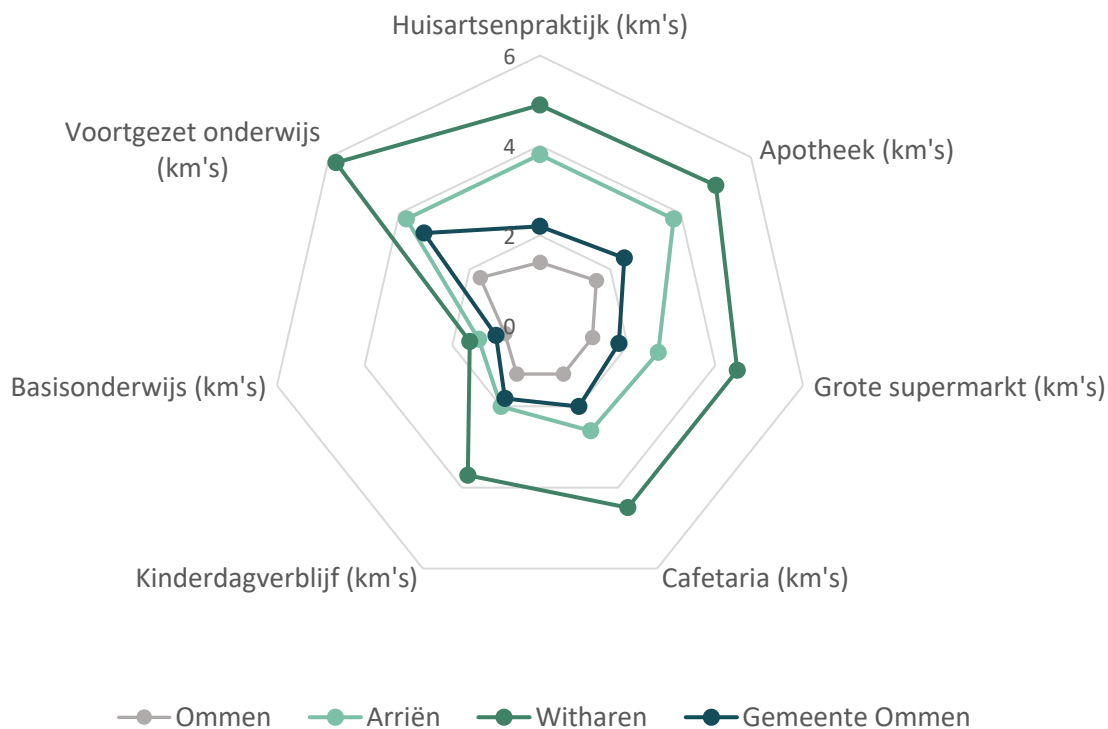
(Geëxtrapoleerd op basis van de Gezondheidsmonitor volwassenen 2016 van GGD'en, CBS en RIVM)

Kwaliteit van leven

Nabijheid van voorzieningen

In onderstaande figuur worden voor de gebieden Ommen, Arriën en Witharen en de gemeente Ommen de afstand in kilometers tot zeven voorzieningen weergegeven. Voor Stegeren zijn geen gegevens bekend. De afstanden tot deze voorzieningen nemen per wijk toe. Voor Witharen zijn de voorzieningen het dichtste bij en voor Witharen zijn de voorzieningen het verste weg.

Nabijheid van voorzieningen in kilometers (2016)

Meedoen

Vrijwilligerswerk

In de gemeente Ommen doen relatief veel inwoners vrijwilligerswerk, naar schatting 45% ten opzichte van 29% in Nederland. Het geschatte percentage inwoners dat in Arriën aan vrijwilligerswerk doet is het hoogst met 49%.

Mantelzorg geven

Bij deze indicator gaat het om iemand die minimaal 8 uur per week en/of langer dan 3 maanden mantelzorg verleent (RIVM). Het percentage inwoners dat mantelzorg geeft ligt voor de gemeente Ommen (16%) hoger dan het Nederlands gemiddelde (14%). De cijfers over het ontvangen van mantelzorg worden weergegeven op de volgende pagina.

Sociale eenzaamheid

Sociale eenzaamheid wordt gedefinieerd als het ontbreken van een ondersteunend netwerk/ondersteunende contacten (RIVM). In de gemeente Ommen is het geschatte percentage mensen dat sociaal eenzaam is relatief laag (39%) in vergelijking met Nederland (44%). Echter ook in de gemeente Ommen ervaart naar schatting bijna 2 op de 5 inwoners sociale eenzaamheid.

	Vrijwilligerswerk	Mantelzorg geven	Sociale eenzaamheid
Ommen	44%	16%	40%
Witharen	46%	17%	35%
Arriën	49%	17%	37%
Stegeren	39%	15%	40%
Gemeente Ommen	45%	16%	39%
Nederland	29%	14%	44%

(Geëxtrapoleerd op basis van de Gezondheidsmonitor volwassenen 2016 van GGD'en, CBS en RIVM)

Dagelijks functioneren

Mantelzorg ontvangen (65+)

Het percentage 65-plus dat mantelzorg ontvangt is in de gemeente Ommen gelijk aan Nederland (15%). In Stegeren en Witharen ligt dit percentage het laagst met respectievelijk 8 en 9%. Voor de stad Ommen is dit hoger dan het Nederlands gemiddelde met 17%.

De cijfers over het geven van mantelzorg worden weergegeven op de vorige pagina.

Voldoet aan alcoholrichtlijn

Met 'voldoet aan alcoholrichtlijn' wordt bedoeld: het percentage personen van 19 jaar en ouder dat geen of maximaal één glas alcohol per dag drinkt (RIVM). De gepresenteerde cijfers geven geen inzicht in incidenteel alcoholgebruik en hoeveel er gedronken wordt.

In de Gemeente Ommen houdt naar schatting 40% van de inwoners zich aan de alcoholrichtlijn. In de stad Ommen (42%) voldoen percentueel de meeste mensen aan de alcoholrichtlijn en in Witharen (35%) de minste.

Roken

In de gemeente Ommen rookt naar schatting 18%. Dit ligt onder het Nederlands gemiddelde (22%). In Arriën is dit percentage het laagst met 14%. In Stegeren rookt 23% van de inwoners (19+).

	Mantelzorg ontvangen (65+)	Roken	Voldoet aan alcoholrichtlijn
Ommen	17%	18%	42%
Witharen	9%	17%	35%
Arriën	10%	14%	38%
Stegeren	8%	23%	37%
Gemeente Ommen	15%	18%	40%
Nederland	15%	22%	41%

(Geëxtrapoleerd op basis van de Gezondheidsmonitor volwassenen 2016 van GGD'en, CBS en RIVM)

voor duurzame samenwerking in zorg en welzijn

Naam auteur: Janiek Hanken

Functie: adviseur

Telefoonnummer: 06 – 16 11 32 21

E-mailadres: janiek.hanken@proscoop.nl

Data gemeente Ommen

	Gemeente		Vinkenb		Stegere		Beerzerv		Vilster		Opmerkingen			
	Nederland	Ommen	Ommen	uur	Witharen	Arriën	n	Beerze	eld	Lemele			Dalmsholte	Giethmenen
Goed/zeer goed ervaren gezondheid	75%	79%	78%	83%	85%	83%	77%	82%	82%	82%	84%	82%	82%	Alle gebieden scoren positiever dan NL gemiddelde
Langdurige ziekte of aandoening	35%	34%	36%	30%	28%	30%	35%	30%	30%	30%	28%	31%	33%	
Matig/hoog risico op angst of depressie	45%	41%	43%	37%	36%	36%	42%	37%	37%	37%	36%	37%	36%	Alle gebieden scoren positiever dan NL gemiddelde
Hoog risico op angst of depressie	7%	5%	5%	4%	4%	3%	6%	3%	4%	3%	3%	4%	3%	
Minstens een beperking	16%	14%	16%	10%	9%	10%	15%	11%	13%	11%	10%	11%	11%	Alle gebieden scoren positiever dan NL gemiddelde
Mobiliteitsbeperking	11%	9%	10%	5%	4%	6%	8%	6%	7%	6%	5%	6%	7%	
Gehoorbepierking	5%	5%	6%	4%	4%	4%	6%	4%	4%	4%	5%	4%	4%	
Gezichtsbeperking	6%	5%	5%	3%	3%	3%	5%	3%	4%	4%	3%	4%	3%	
Overgewicht	50%	51%	52%	51%	49%	51%	53%	50%	57%	49%	49%	52%	53%	Vanuit het perspectief dat je kunt participeren
Obesitas	15%	13%	13%	13%	11%	11%	14%	12%	16%	12%	11%	13%	13%	
Roker	22%	18%	18%	16%	17%	14%	23%	15%	19%	16%	16%	18%	17%	
Voldoet aan alcoholrichtlijn	41%	40%	42%	34%	35%	38%	37%	37%	33%	32%	35%	33%	33%	
Sporter	49%	50%	51%	46%	45%	47%	43%	43%	45%	52%	51%	47%	47%	Vanuit het perspectief dat je kunt participeren
Mantelzorger	14%	16%	16%	18%	17%	17%	15%	15%	15%	16%	17%	16%	17%	
Mantelzorg ontvangen afg 12 mnd (65+)	15%	15%	17%	9%	9%	10%	8%	12%	15%	12%	11%	11%	9%	
Eenzaam	44%	38%	39%	35%	33%	34%	40%	34%	33%	33%	34%	37%	36%	
Ernstig/zeer ernstig eenzaam	10%	7%	7%	5%	5%	4%	8%	5%	5%	4%	5%	6%	5%	Vanuit het perspectief dat je kunt participeren
Sociaal eenzaam	44%	39%	40%	38%	35%	37%	40%	35%	33%	35%	37%	38%	38%	
Emotioneel eenzaam	32%	25%	26%	20%	19%	18%	27%	20%	20%	20%	20%	22%	19%	
Moeite met rondkomen	19%	13%	13%	11%	11%	8%	19%	12%	13%	10%	11%	15%	11%	
Matig/veel regie over eigen leven	89%	91%	90%	92%	93%	92%	90%	92%	93%	93%	93%	92%	93%	Vanuit het perspectief dat je kunt participeren
Vrijwilligerswerk	29%	45%	44%	48%	46%	49%	39%	51%	46%	47%	49%	46%	48%	